

## Handleiding praatplaat ‘Op het stembureau’

Deze praatplaat is bedoeld om een bezoek aan het stembureau voor te bereiden. Samen met je naaste of taalmaatje kun je aan de hand van de tekening bespreken wat je kunt verwachten als je gaat stemmen. Hieronder vind je extra informatie om eventueel bij de praatplaat te bespreken.

### Hoe werkt het?

---

Begin linksboven, onder het ProDemos-logo. Je kunt het proces van stemmen in één doorlopende lijn volgen. De volgorde is van linksboven naar rechtsboven, en dan vanaf de stemhokjes onderaan van rechtsonder naar linksonder.

### Praatplaat bespreken

---

Ga samen in gesprek over wat je ziet op de plaat. Benoem (belangrijke) woorden, bespreek ervaringen rondom stemmen en doorloop de stappen van het stemproces.

Je kunt bijvoorbeeld elkaar om de beurt een vraag stellen en antwoord geven. Het doel is om een gesprek te voeren, niet elkaar te interviewen. Je kan ook een rollenspel doen of samen naar een oefenstemhokje gaan. Wat zie je allemaal?

1. Wat ken je al?
2. Heb je weleens gestemd in Nederland of in een ander land?
3. Praat je weleens met anderen over jouw politieke meningen?
4. Wat moet je meenemen naar het stembureau?  
*je identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) en je stempas*
5. Wat doen de vrijwilligers bij een stembureau?  
*je stempas innemen, identiteitsbewijs controleren, stembiljet geven*
6. Ben jij weleens vrijwilliger geweest bij een stembureau?
7. Wat doe je in het stemhokje?
8. Wanneer mag er meer dan 1 persoon in het stemhokje?  
*kind jonger dan 3, mensen met visuele of motorische handicap*
9. Wanneer is een stem niet geldig?  
*als je meer dan één rondje rood kleurt, of als je op het stembiljet schrijft of tekent*
10. Wat is voor jou belangrijk? Welke dingen wil jij veranderen in Nederland?

## Extra informatie

---

Bij ieder stembureau staat een **bord** met 'stembureau' erop, en een pijl die aangeeft waar je heen moet.

Soms staat er een rij. Houd je niet van **drukke**, dan kun beter niet in de ochtend of de avond gaan.

Je moet **meenemen** naar het stembureau: een identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) en je stempas.

De **stempas** heb je met de post gekregen. Heb je geen stempas gekregen? Vraag dan een nieuwe aan. Dit kan schriftelijk tot uiterlijk 24 oktober 2025 en aan de balie van het gemeentehuis tot dinsdag 28 oktober 12.00.

Op ieder stembureau zitten drie **medewerkers** achter een tafel. De eerste medewerker neemt je stempas in. De tweede controleert of je op de lijst staat. De derde geeft je een stembiljet.

Op het **stembiljet** staan de namen van de partijen, en onder iedere partij staat een lijst met namen van kandidaten op wie je kunt stemmen. Voor de naam van elke kandidaat staat een rondje.

Je neemt het stembiljet mee het **stembokje** in. In het stembokje ligt een rood potlood klaar. Je kleurt het rondje van de kandidaat van jouw keuze rood.

Je mag maar **één hokje** rood maken. Je mag er ook niets bij schrijven of tekenen, anders telt je stem niet mee.

Je gaat **alleen** het stembokje in. Er mag niemand mee, behalve als je een visuele of motorische beperking hebt.

Wat je stemt is **geheim**. Je mag het aan anderen vertellen, maar het hoeft niet.

Maak je een **foutje**? Dan mag je een nieuw stembiljet vragen bij de medewerkers van het stembureau. Dat mag één keer.

Vouw het stembiljet weer op met de witte kant buiten en stop het in de stembus.

## Toegankelijkheid

Je mag een **loep** vragen. Op ieder stembureau ligt er een.

Mensen met een visuele of motorische **beperking** mogen iemand meenemen het stembokje in.

Een **hulphond** mag mee het stembureau in.

Er is altijd een **verlaagd** stembokje voor mensen in een rolstoel.

Je mag zo lang de **tijd** nemen als je nodig hebt.